

- поширення криптовалюти як платіжного засобу і хеджування інфляції в економіках, що розвиваються.

Однак варто зазначити і ризики, які існують при інвестуванні через ICO:

- інвестування в слабкі ідеї та команди;
- перехоплення коштів інвесторів хакерами через фішингові сайти і аккаунти;
- потенційне існування ризику зміни правил регулювання, в зв'язку з чим буде проблема монетизувати токени.

Підсумовуючи, можна сказати:

- технології, які використовуються для ICO (краудфандинг, технологія розподіленого реєстру, відкритий ринок обміну токенів), здатні суттєво змінити інфраструктуру глобального інвестування;

- потрібні дослідження з точки зору юридичних, технологічних, економічних аспектів щодо подальшого використання таких технологій з метою зниження ризиків для всіх учасників таких операцій;

- необхідна розробка стандартів ICO з метою регулювання цих процесів.

Література

1. Pay Space Magazine «доступно про платежі» — [Електронний ресурс] <https://psm7.com/news/obshhaya-kapitalizaciya-kriptovalyut-prevysit-1-trln.html>

2. Інформаційний портал AIN.UA — [Електронний ресурс] <https://ain.ua/2017/08/21/ukrainskoe-ico-na-11-mln>

УДК 336.741.243:004.738.5[:351.822

Черницька Т. В., к.е.н.,
доцент кафедри міжнародної економіки
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»

Шелест О. М., студентка
2 курсу факультету МЕІМ
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»

ГЛОБАЛЬНІ ТРЕНДИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ

Сучасний етап розвитку глобального фінансового ринку характеризується активним формуванням інноваційних фінансових ресурсів, одним із яких є криптоодиниці. Після створення у 2008 р. Bitcoin у світі набув поширення термін «криптовалюта», що тра-

ктується як цифрова система платежів та грошових переказів, заснована на новітніх технологіях за принципами криптографії з метою функціонування безпечної, анонімної, децентралізованої, стабільної віртуальної валюти.

Небувала популярність біткоіна обумовила необхідність дослідження його феномену на міжнародному рівні. Відтак уряди країн світу змушені рахуватися з існуванням криптовалюти, деякі країни навіть визнали біткоін валютою. Так, у Швейцарії від 2013 р. біткоін розглядають як іноземну валюту. Однак, необхідно наголосити, що більшість країн світу все ж таки схиляється до визнання біткоіна майновим активом, операції з яким мають оподатковуватися.

Сумарна капіталізація ринку криптовалют на сьогодні перевищує 230 млрд. дол. США. До найбільших за обсягом капіталізації криптовалют належать такі: Bitcoin, Ethereum, Ethereum Classic, Dash, Ripple, Monero, Litecoin, NEM, Augur, MaidSafeCoin та ін.

Нині залишається відкритим питання про те, чи є криптовалюта грошима. На нашу думку, криптовалюти не слід визначати як вид електронних грошей, хоча вони подібні до них. Принципи повної анонімності, відсутності контролю та обмеженого випуску відрізняють їх від роботи електронних платіжних систем. Електронні гроші, за своєю природою, є одиницями виміру звичайних грошей у цифровому сегменті.

Торговельні угоди за допомогою біткоін проводяться лише в електронному форматі, а операції купівлі-продажу цієї валюти можна здійснити через онлайн-біржі (наприклад, BTC-E). За допомогою спеціальних обмінних пунктів в онлайн-мережах (WebMoney) або через брокера Форексу (FXOpen) криптовалюту можна обміняти на основні валюти світу. Також біткоіни можна отримати шляхом прийняття сплати за надані товари та послуги або через купівлю безпосередньо в іншого власника. Останній варіант вважається найвигіднішим, оскільки він не передбачає комісії, що стягується в обмінному пункті. Ще одним способом отримання цифрової валюти є майнінг. Він полягає у тому, що на комп'ютери користувачів, які перебувають в різних точках планети, встановлюють спеціальне програмне забезпечення, за допомогою якого в результаті вирішення певних математичних завдань створюються біткоіни.

Виділяють два типи криптоактивів. По-перше, криптовалюти (bitcoin, etherium і ін.) — за своїм використанням віддалено нага-

дують «електронні гроші», які використовуються в таких платіжних системах як PayPal або Web Money. По-друге, криптовалюти («токени»), які випускаються і продаються за криптовалюти в процесі Initial Coin Offering (ICO) — дещо схожі на акції, що розміщуються в рамках Initial Public Offering (IPO). На сьогодні в Україні, як і в більшості країн світу, ні те, ні інше не має правового статусу.

На хвилі глобального інтересу до біткоїна та інших криптовалют питання щодо їх сутності та використання набувають усе більшої актуальності, зокрема щодо законності, права власності та механізмів регулювання криптовалют. Існують різні підходи до вирішення зазначених проблем, які враховують такі аспекти: оподаткування, дозвільні документи, оформлення операцій та права власності, механізми захисту від неправомірних дій.

Регулятори ряду країн вже визначили свої позиції щодо криптовалют, які в деяких випадках є прямо протилежними. Нами проаналізовані основні підходи до визначення та регулювання криптовалют у світі.

– *ЄС*. Визначення: «Віртуальні валюти» — цифрове представлення цінності, яка не випускається ні центральним банком ні органом держави і не є прив'язаною до валюти, не володіє юридичним статусом валюти або грошей, але приймається фізичними та юридичними особами як засіб обміну або для інших цілей, і яка може бути передана, збережене або продана в електронному вигляді. Регулювання: ЄЦБ підтримав Директиву ЄС, що вимагає ліцензування або реєстрації для криптобірж; До жовтня 2017 р. ЄС мав намір прийняти ряд поправок до існуючих законів по боротьбі з відмиванням нелегальних доходів та кілька статей присвятити криптовалютам. У 2015 р. Європейський суд справедливості звільнив операції з Bitcoin від ПДВ, оскільки транзакції в цій валюті були віднесені до платіжних операцій з валютами, монетами, банкнотами. Суд рекомендував всім державам-членам ЄС виключити Bitcoin зі списку активів, які оподатковуються таким чином.

– *США*. Визначення: казначейство США класифікувало Bitcoin як конвертовану децентралізовану віртуальну валюту (2013); Комісія з торгівлі товарними ф'ючерсами (CFTC) класифікувала Bitcoin як товар (2015); Податкове Управління США (IRS): Bitcoin оподатковується як власність. У 2016 р. було підписано Постанову Федеральним суддею, де зазначено: «Bitcoin

— це кошти в межах простого значення цього терміну». Регулювання: Bitcoin біржі мають отримувати ліцензії від відповідних державних органів. Окремі штати так само формують власні підходи до визначення та регулювання криптовалют (не лише Bitcoin), встановлюють свої вимоги. Сенату США представлено законопроект про пом'якшення податкового навантаження на операції Bitcoin.

— *Японія*. Визначення: Bitcoin визнається цінністю, подібною до активів (asset-like values). Його продаж обкладається японським аналогом ПДВ. На додаток, криптовалюта визнається платіжним інструментом. Регулювання: Bitcoin врегульовано спеціальним законодавством, яке розповсюдило на криптовалюту законодавство з протидії відмиванню незаконних доходів, та застосувало до неї принцип «знай свого клієнта». Окрім того, до місцевих криптовалютних бірж новим законодавством встановлено вимоги з капіталу та аудиту. До кінця поточного року також планувалось зробити жорсткішим нагляд за ІСО-операціями, зокрема, шляхом встановлення специфічних норм бухгалтерської звітності за криптовалютними транзакціями.

— *Китай*. Визначення: Bitcoin — віртуальний товар, а не валюта. Регулювання: з вересня 2017 р. діє заборона на проведення ІСО, а також обмеження торгівлі віртуальними грошима на криптовалютних біржах. Національна асоціація інтернет-фінансів КНР розповсюджувала заяви, згідно яких, операції з криптовалютами знаходяться поза межами правового поля країни. Очікується, що уряд у подальшому заборонить будь-які канали купівлі криптовалют своїми громадянами. Що стосується оподаткування, то до моменту заборони продаж криптовалют міг обкладатися ПДВ, а дохід і прибуток в криптовалюті підлягають обкладенню податком на прибуток, прибутковим податком і податком на приріст капіталу.

Що ж до України, то жовтні поточного року до Верховної Ради України було подано два законопроекти з приводу регуляції криптовалют на території країни. А саме проекти законів «Про обіг криптовалют в Україні» і «Про стимулювання ринку криптовалют і їх похідних в Україні».

Проте, питання щодо сутності криптовалюти для вітчизняної правової системи залишається відкритим. Тимчасом цей момент є ключовим для подальшого врегулювання операцій з нею. Після розгляду зазначених законопроектів у відповідних комітетах, Нацкомісія з цінних паперів та фондового ринку

(НКЦПФР) наголосила на неможливості підтримання даних ініціатив, вказавши на ряд пунктів, які потребують доопрацювання, а саме:

1. Використання терміну «криптовалюта» у законодавстві є не виправданим, оскільки за своєю суттю зазначене поняття є результатом фінансового інжинірингу та не є «валютою», у зв'язку з чим більш доцільним є термін «криптоодиниця»;

2. Правовий статус «криптовалют» у розвинених країнах відрізняється, та зазвичай криптовалюта розглядається як фінансовий інструмент, інвестиційний актив, рідше товар. Саме таке визначення є найбільш прийнятним;

3. Запропоноване законопроектами жорстке регулювання визначається як недоцільне, оскільки на сучасному етапі регулювання (в умовах глобальної невизначеності щодо регулювання ринку криптовалют у світі) має відбуватись на основі принципів та полягати у запровадженні загальної правової «легалізації» фінансовим регулятором конкретної криптоодиниці, виходячи з характеру та кількості сторін операцій, які з нею здійснюються, системи її обліку тощо [3].

Нині значно зростає зацікавленість пересічних громадян у використанні криптовалют. Перевагами криптовалют є відсутність зовнішнього чи внутрішнього адміністратора, анонімність, можливість для інвестування, відносна надійність, незалежність від політичної ситуації, оперативність, спрощення транскордонних платежів та ін. Хоча, правовий статус Bitcoin і досить відрізняється в різних країнах світу. Переважно в розвинутих країнах криптовалюта визначається як товар або інвестиційний актив і для цілей оподаткування підпорядковані відповідному законодавству, а операції з нею офіційно дозволені чи не заборонені.

Найактивнішими гравцями на світовому ринку криптовалют на сьогодні є Китай, Японія, США, Південна Корея, Австралія, Великобританія, Росія, Канада, країни ЄС та Латинської Америки. Щодо України, то в нашій державі статус біткоїна та криптовалют у цілому, ще протягом певного часу буде залишатися під тікером «невизначений», що не заважатиме цифровим валютам функціонувати на території країни. На сьогодні ж ситуація в країні склалась така, що юридичні особи та банки не використовують криптовалют, разом з тим фізичні особи та підприємці здійснюють активну діяльність щодо їх використання.

Література

1. Cryptocurrency Market Capitalizations. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://coinmarketcap.com/>
2. Регулювання крипто-валюти в Україні. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://ukrfinforum.com/>
3. Фінансовий регулятор України не підтримує поточні законопроекти щодо регулювання криптовалют. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.coinews.io/ua>
4. Три сценарії регулювання криптовалют. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://minfin.com.ua>
5. Криптовалюта: товар, засіб платежу, можливо об'єкт інтелектуальної власності? — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/>

УДК 336.744

Шевчук О. А.,
доцент

Національний технічний університет
України «КПІ імені Ігоря Сікорського»
ORCID ID

Кондратьєв С. С.,
Гацшин В.О.,

студенти гр.ЕК-61м, ФЕА
Національний технічний університет
України «КПІ імені Ігоря Сікорського»
ORCID ID

ТЕХНОЛОГІЯ БЛОКЧЕЙН ТА КРИПТОВАЛЮТИ, ЇХ ПОТЕНЦІАЛЬНА РЕАЛІЗАЦІЯ У СФЕРІ БІЗНЕСУ, ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ ТА ЕКОНОМІЦІ

У останні роки дуже значної популярності зазнали новітні технології, що мають будь-який зв'язок з концепціями крипто валюти, електронних грошей та принципу блокчейн.

Ми маємо унікальну ситуацію, коли перспективна технологія ще знаходиться відносно на початку свого розвитку. Багато концепцій, в тому числі бізнес-ідей, що будуть розроблені у найближчий час будуть прямо чи опосередковано торкатись цієї сфери. А різка популяризація цієї технології за останній рік свідчить, що існує інтерес зі сторони споживачів. А як відомо, якщо є попит, то має бути і пропозиція.